E 115 H. V. 40

TIZEDIK

TUDÓSITVÁNY

a nyiregyházai ágost. evang.

ÖTOSZTÁLYU GYMNASIUMRÓL

az

$18^{73}/_{74}$-iki tanévben.

Palánszky Sámuel

ez évi igazgató.

Nyiregyházán,

Nyomatott Dobay Sándornál.

MDCCCLXXIV.

REV 85

REV 2010

REV 98

ORSZÁGOS PEDAGÓGIAI KÖNYVTÁR ÉS MÚZEUM

I.

Adatok a tanoda ez évi életéből.

Gymnasiumunk 1861-dik évi september 1-én nyittatván meg, az ezen évi igazgatónak volt szerencséje az első évi tanfolyamot megkezdeni.

Volt ugyan egyházunknak — az emlitettem időt előzőleg ugynevezett Gramatikalis iskolája, de az ötvenes években behozott Thun-féle „Organisantions Entwurf"-nál fogva életét vesztenie kelletett, — s csak is az alkotmányos korszak — s a város nemeslelkü alapitványozása hozhatta azt uj életre az 1853-ban beállott szünetelés után.

Tizenharmadik tanévét töltötte be Gymnasiumunk a jelen tanév befejeztével.

Nem sok egy tanoda életéből, mennyiben intézeteink legtöbbjei évszázadokat számitanak alapitásaik óta; hanem a legutóbbi két évtized alatt létesült középtanodák életéből elégséges ezen lefolyt idő mennyiség is arra nézve, hogy az érdekelt s illetékes közönség meggyőződést szerezhetett légyen magának tanodánk szervezete, s müködéséről; s elégséges volt ezen idő a részben, hogy a meggyőződés alapján alapos itéletet képezhetett magának intézetünk minő vagyis milyenségéről.

Tanodánk ezen időtartama alatti müködését s ebből következtetőleg tehát minőségét megbirálni a közönség feladata, — s ezt ugy látszik teljesitette is. — Milyen ezen itélet, arról beszélni nem tartozik a jelen tudósitvány keretéhez, — hogy azonban nem volt az eddigelé kedvezőtlen, tanusitják a statisztikai adatok, melyek az évi tudósitványokban foglalvák, s melyekből kitünik miszerint az intézeti tanulóság létszáma évről évre szaporodott annyira, hogy mig az első években a százat is alig közelitette meg növendékeink létszáma, most már a 150-hez közelget.

Ez a bizalom kétségtelen jele, s hisszük hogy ezen bizalom csökkenni nem fog főleg ha tanodánk pénzviszonyai szilárdabbakká alakulhatván, ezáltal a betetőzést vagyis a 6-ik osztály létesithetését is elérhetjük.

„Százezer forintos alapitvány és V osztály, hogyan s miképen lehet itt szó nem szilárd pénzviszonyokról?“ mondhatná a t. közönség egynémelyik tagja.

Első pillanatra valóban feltünő is ez, ámde tény az, hogy az V-dik osztály jövő évi fenállhatását is akkép lehetett csupán biztositani, miszerint az ezen osztályba járni szándékozó tanulók szüleinek áldozatkészségét kellett igénybe venni ugy is akkép, hogy 40—50 frtjával kötelezték magokat az osztály költségeinek részbeni fedezéséhez járulni.

Ezen viszás helyzetet okozta a Gymnasialis mostani épület és telek megvásárlása első vonalban, mennyiben a vételár 19 ezer forint nem csak felemészté a megtakaritva volt 12 ezernyi pénzkészletet, hanem ezen felül még kölcsönfelvételre kényszerité iskolai hatóságunkat, a melynek törlesztése által felemésztetik a jövedelem egy része. Második vonalban ezen viszás helyzet szülője az, hogy protestans helybeli egyház tagjaink nagy részénél a mostani egyházi megadóztatás kulcsa már is oly nagynak tekintetik, a melyen tul lépni tanácsosnak nem tartják, s ennél fogva az ezen kulcs szerinti jövedelem nem fedezhetvén elegendőleg az egyház soknemü szükségletei mellett az elemi iskolai czélokra szükségelt összegeket, egyház tanácsunk a tiz év előtt történt transactionál fogva, mely az alapitványozó városi hatóságnak is benyujtva volt, de érdemlegesen s véglegesen le nem tárgyaltatván hallgatagul m i n t e g y helyeseltetett, tehát ezen transactio alapján jogosulva érezte magát a korbeli egyház tanács az alapitványból folyó 5000 frtból 1%-ot vagy is egy ezer forintot egyházi czélokra felhasználni.

Ha már most V osztályt 5 rendes tanárral, ének és testgyakordai mellék tanárokkal, pedellussal, épület fentartással, adó, biztositás stb. kelletik fentartani s ezek mellett a felvett kölcsönt is törleszteni, bárki előtt is könnyen felfogható lészen, hogy az alapitványi 4000 frt kamat s az 1500—1600 frtra rugó tandijakkal a gymnasium V-dik osztályát jól berendezve és szervezve egyáltalában nem, s csak amugy toldozva foldozva is alig volna lehetséges fentartani.

Innét eredt tehát az V-dik osztály fentarthatása tekintetéből igénybe vett adakozás.

Volt és van ezen eljárási módozattól eltérő más eszköz is a czél, vagyis a gymnasium V-dik osztályának fentarthatására nézve, s ez a tandijak igazságos s egyenletes emelése, a mely mindenkire egy forma terhet rovandott, ki az intézetbeni neveltetést igénybe veendi. A t. iskolai hatóság junius hó 16-án tartott ülésében ezen módozatot kivánja már a jövő évre is alkalmazni, elhatározta tehát azt, miszerint a tandijak a jövő tanévtől kezdve a jelen tudósitvány XI-dik tétele alatt részletezve kitett mennyiségek szerint fognak fizettetni.

A jövő tanévre tehát az V-dik osztályu gymnasium biztositva van s egy tanár meghivása mellett, a mely meghivás már is czélba van véve, teljesen és tökéletesen el lesz látva; de az azontuli időkre, még mindig kérdéses lehet fenállhatása, a mennyiben az egyház és az alapitvány közötti viszony az 1000 frtra, s a városnál tett azon kérelemre nézve, melyszerint az alapitvány értelmében a kamat felemelése s ebből az $^5/_6$ rész kiadása kérelmeztetett — helyesen, minden érdeket kielégitőleg s igy egyszersmind méltányosan is meg nem oldatik.

Hinni szeretjük, hogy a város t. képviseletének bölcs belátása szerint ezen ügy a következő iskolai év folytán érdemlegesen s véglegesen eldöntetni és igy ezen sok surlódásra okot szolgáltatott kérdés is elintéztetni s illetőleg elenyésztetni fog.

Adja Isten!

Ezen kiválólag helyi viszonyokra vonatkozó s főleg helyi érdekeket érintő körülményekre tett megjegyzések után áttérek a czikk czimsorában kifejezett feladatomhoz, s a tanoda jelen évi adataiból ezeket jegyzem fel.

A városunkban dühöngő cholera járvány még september hó elején sem szünvén meg végképen, a városunkban szervezve volt egészségügyi bizottmány az ifjuság összecsoportositását veszélyesnek találta, s igy iskolánk megnyitását sem engedé meg, minek folytán a tanév september 1-seje helyett csakis október hó 1-jén vette kezdetét. A gyülekezés meglehetős gyorsan történt s október első 10 napja alatt az ifjuság csaknem a teljes létszámban együtt volt.

A tanitás, mennyiben egy egész hónapunk elesett, nagy meg-

erőltetéssel folyt tanár és tanulókra egyaránt, mert a kellő időre befejeznünk kellett félévi feladatunkat s azt be is fejeztük, s igy január hó végén s február elejével a félévi szigorlatokat letettük.

Mily terhes volt ezen félév, annak igazolásául fel kell emlitenem azon szomoru körülményt, miszerint tanár társunk Weisz Vilmos már a tanévet is beteges állapotban kezdvén meg, október végével alig-, s november hó elején egyátalában nem volt képes tantárgyait többé ellátni, ugy hogy a t. egyházi és iskolai hatóság befolyásával Weisz tagtárs tantárgyai a négy tanár között osztattak fel, a kikhez járult teljes készséggel és kisegitőül t. Pazár István tanitóköri elnök ur s a felső fiu osztály tanitója, a ki is a földrajzt az I. és II. osztályban volt szives ellátni. Ilyetén palliativ eszközök felhasználásával végeztük be az első félévet.

Tagtársunk Weisz Vilmos néhány heti kinos betegeskedése után november 30-án elhalt.

Tiz évig tanárkodott gymnasiumunk körében ernyedetlen buzgalom és fáradsággal, s teljes odaadással.

Ügybuzgalmának lett aldozata!

Itt kezdte kora ifjuságában pályáját, itt végezte be igen korán férfi korának első kezdetén.

Legyen emléke áldott, béke hamvaira!

Ezen tanodánkra nézve elszomoritó körülménynél fogva sem lett azonban az oktatás valami igen hátrányos az ifjuságra nézve, mert a tantárgyak teljes elosztása mellett, még az órák száma is a törvényeknek megfelelőleg tartatott meg, s igy fejeztetett be a jelen tanév. Némi hátrány az ifjuságra nézve csak abban mutatkozott, hogy egyik vagy másik osztálynak üres óra köze maradván, a tanitást nem egy folytán, hanem közbe-közbe megszakitással élvezhette.

A második félévi szigorlatokat junius 19-én kezdvén, befejeztük junius 24-én, mely napon az esti órákban az ének és testgyakordai vizsgák is megtartattak. A nyilvános közvizsgát junius 25-én d. e. az I. és II. délután a III. IV. és V. osztálylyal tartottuk meg az ágost evg. nagytemplomban, s igy az évet berekesztettük.

A jelen év tavaszán a régi épületnél maradt testgyakordai készleteink saját telkünkre által helyeztettek, nem csak de sőt többnemü ujakkal is szaporittattak.

Május hó 20-án gymnasialis ifjuságunk a felekezetek elemi tanulóságával, a szó szoros értelmében elláthatlan hosszu sorban vonult ki a Sóstói fürdőbe, szokott majálisi mulatságának megtartása tekintetéből.

Lehetlen volt erről meg nem emlékeznem először azért, mert a helybeli ág. evg. összes tanulósággal, a helv. evg., a r. cath., görög cath. és izraelita összes mindkét nembeli tanulóságnak volt ez nagyszerü ünnepélye Nagyszerü főleg az egyesülés s igy tehát a testvéries együtt tartásnál fogva; de meg kellett emlékeznem erről másodszor azért is, hogy nyilvános köszönetemet nyilvánithassam a városi főkapitány és evg. iskoláink felügyelőjének tettes Kralovánszky Gyula urnak, a ki a tanulóság szegényeinek ellátásáról nem csak mázsákra menő hussal, de nagyobb összeget tevő pénzbeli adományozással is gondoskodék.

Végezetül felemlitem azon körülményt is, hogy a jelen évvel tanári pályámat én is bevégeztem, s bucsut veszek tőle, a melyen 13 évet töltöttem be.

Első voltam, ki a jelen fenálló gymnasium első tanfolyamát nyitottam meg, bucsuzom tőle akkor, a midőn már szép mult van háta mögött, de bucsuzom egyszersmind akkor, a midőn talán még nem késő magamat illetőleg.

Ugyanis az ezen pályához elkerülhetlenül szükségelt herkulesi beszélő szervek hanyatlásnak indultak nálam, a végkimerültséget megelőzendő, magam és családom iránti erkölcsi kötelességemet teljesitém akkor, a midőn eddigi hivatalomat letettem.

Kitüzött pályám eredetileg ugy is a közigazgatási és jogi volt, mert iskoláimban és hivataloskodásom idejében kizárólag ezekre készültem. Mint okleveles ügyvéd ezen hivatásomnak élendek jövőre s mennyiben e téren mostantól visszafelé csaknem 10 évi gyakorlatot mutathatok fel, azt hiszem e téren is hasznos tagjává lehetendek a társadalomnak.

A midőn a t. iskolai s egyházi hatóságtól és tanártársaimtól bucsut vennék mint tanár, további nagyrabecsült hajlamaikba ajánlkozom mint gyakorló ügyvéd.

II.

Iskolai tanács.

Elnökség.

T. Kralovánszky Gyula felügyelő.
Nagy-Farbaky József lelkész.

Tagjai:

Nagyt. Bartholomaeidesz János főesperes
Bencs János.
Draskóczy Sámuel.
Jánovszky András.
Juhász Kálmán iskolai jegyző.
Kacska János.
Mányik József.
Dr. Meskó Pál.
Moesz Adolf.
Nikelszky Mátyás egyházi felügyelő.
Oltványi Endre pénztárnok.
Racskó Mihály gondnok.
Zajácz József.
A tanárok.
A tanitói kör elnöke.

III.

Tanerő.

1. Kovács János 1865-ik év óta tanitja a latint, I, II., III. IV. mértant I. II. vallást I., II., III. és IV-ik osztályban.

2. Kürtössy József tanár 1858. óta számtant, mértant III. IV. V-dik, természettant IV, hellént, latint és németet az V. osztályban.

3. Martinyi József 1868. óta tanitja a magyar ny. III., IV. és V.; költészettant, vallást az V.; történelmet III, IV., V.; számtant I. és II.; a rajz I., II., III., és IV-ik osztályban.

4. Palánszky Sámuel 1861. óta. Tanitotta a magyar nyelvet I. és II.; németet I., II., III., IV.; természettani földrajzt és vegytant III. és V.; állattant, növény és ásványtant I., II. és V.

Jegyzet. A jelen évvel lelépvén, helyette egy rendes tanár és egy segédtanár fog választatni.

5. Navora Alajos r. cath. hitelemző.
6. Bogdán József mózes vallásu hitoktató.
7. Nagy Lajos énektanitó.
8. Ruzsa Endre testgyakorda vezetője.

IV.

Tantárgyak.

I. Osztály.

1. Vallás. Keresztyén kathekismus. Kk. Bauhofer György. Bibliai történetek Kk. Varga. Kovács tanár 2 óra.
2. Latin Alaktan megfelelő gyakorlatokkal Kk. Szénásy. Kovács tanár 6 óra.
3. Magyar ny. a mondattan alapján. Kk. Dr. Luther. Magyar nyelv elemei. Szavalás. Palánszky tanár 3 óra.
4. Német ny. Nyolczvan gyakorlat Brassai „Okszerü vezér"-éből Palánszky tanár 2 óra.
5. Földrajz. A világ topographicus ismertetése földrajzi fogalmak. Kk. Bellinger-Fényes. Palánszky 2 óra.
6. Számtan. Négy alapmivelet közönséges és tizedes tört számokkal. Kk. Mocznik-Szász. Martinyi 2 óra.
7. Mértan. Vonalak, szögek, háromszögek. Mocznik-Szabóky. Kovács 2 óra.
8. Állattan. Madarak, emlősök, halak, hüllők és rovarok munka-feladatokkal. Kriesch szerint. Palánszky 2 óra.
9. Ütemirás. W. Ottó szerint. Palánszky 1 óra.
10. Mértani rajz elemei Zierer Géza szerint. Martinyi 1 óra.
11. Ének. Nagy Lajos 2 óra, protestans egyházi énektanitás külön 1 órában történt.
12. Testgyakorlatok. Ruzsa Endre tanitó alatt 2 óra.

II. Osztály.

1. Vallás. Mint az első osztályban.
2. Latin ny. Az alaktan megfelelő gyakorlatokkal. Kk. Szénásy. Kovács tanár 5 óra.

3. Magyar ny. Az összetett mondatok, az alaktan ismétlése szavalás. Sárospataki nyelvtan szerint. Palánszky 3 óra.
4. Német ny. Nyolczvan gyakorlat Brassai „Okszerü vezér"-éből. Palánszky 2 óra.
5. Történet, földrajz. Első félév; Egyetemes földrajz. Kk. Hauke. Második félév: Történelem. Ó-kor. Kk. Zsilinszky. Pazár tanitó 3 óra.
6. Számtan. Viszonyok, arányok, kamatszámitás, olasz gyakorlat, mérték és pénzisme. Kk. Mocznik-Szász. Martinyi tanár 2 óra.
7. Mértan. Négyszögek, sokszögek, területek kiszámitása, pythugorán tantétel, idomok átalakitása, osztása hasonlóság. Kk. Mocznik-Szabóky. Kovács tanár 2 óra.
8. Ásványtan első félévben; növénytan második félévben. Kriesch szerint Palánszky 2 óra.
9. Rajz. Mértani és szabadkézi rajz elemei Kk. Zierer és Landau Martinyi tanár 1 óra.
   Ének. Nagy Lajos mint az első osztályban.
11. Testgyakorda mint az első osztályban.

III. Osztály.

1. Vallás. Egyház-történelem. Kovács tanár 2 óra.
2. Latin mondattan. Kk. Varga. Cornélius, Phedrus. Kovács tanár 5 óra.
3. Magyar ny. Mondattan Kk. Imre Sándor, irálygyakorlatok és szavalás Martinyi tanár 3 óra.
4. Német ny. Alaktan rendszeresen. Kk. Ballagi. Irálygyakorlatok és szavalás. Olvasókönyv Lüben. Palánszky tanár 2 óra.
5. Történelem közép és uj kor. Kk. Zsilinszky, Martinyi tanár 3 óra.
6. Számtan első félévben: Betüszámtan, hatvány és gyökmennyiségek. Kk. Mocznik-Szabóky. Kürtössy tanár alatt 4 óra.
7. Mértan a második félévben. A körről Kk. Mocznik-Szabóky. Kürtössy tanár 4 óra.
8. Természettani földrajz az első félévben. Palánszky tanár 3 óra.
9. Vegytan. Szervetlen vegytan a nem-fémekről. Kk. Dr. Dékány. Palánszky tanár 3 óra.

10. Szabadkézi rajz. Martinyi tanár 2 óra.
11. Ének; 12. testgyakorlatok mint az I. osztályban.

IV. Osztály.

1. Vallás. Mint a harmadik osztály.
2. Latin ny. Mondattan. Kk. Varga. Corn Nepos. Tirocinium poeticum és metrica. Kk. Horváth. Kovács tanár 5 óra.
3. Magyar ny. Mondattan, összetett mondatok, körmondatok, Irálytan. Verstan. Kk. Imre Sándor. Martinyi 3 óra.
4. Német ny. Mondattan. Irálygyakorlatok, szavalás. Kk. Ballagi Olv. könyv Lüben. Palánszky 2 óra.
5. Magyarország földrajza. Kk. Maár Péter. Első f. é. 3 óra.
6. Történet. Második f. é. Magyarország története. Kk. Dierner-Hanthó. Martinyi 3 óra.
7. Számtan. Első f. é. Combinatiok, permitatiok, összetett arányok, lánczszabály, végyitési és társasági szabály, kamatos kamatszámitás, első foku egyenletek egy és két ismeretlennel. Kk. Mocznik-Szabóky. Kürtössy tanár 4 óra.
8. Mértan második f. é. Tömörmértan. Kk. Mocznik-Szabóky. Kürtössy tanár 4 óra.
9. Természettan Kk. Pisko-Kühn Kürtössy tanár 4 óra.
10. Szabadkézi rajz Martinyi 2 óra.
11. Ének; 12. testgyakorlat mint a fennebbi osztályokban.

V. Osztályban.

1. Vallás. Bevezetés az ó-szövetségi könyvekbe Kk. Zsarnai A. bibliai olvasása. Martinyi 2 óra.
2. Latin ny. Julius César de bello gallico 3 könyv. Ovidius. Kürtössy tanár 4 óra.
3. Hellen. Curtius görög nyelvtana. Schenkel-Kis görög olvasójából 60 forditási gyakorlat. Mesék, rövid versművek. Kürtössy tanár 4 óra.
4. Magyar ny. Általános költészettan, s második f. é. tárgyias költészet Kk. Torkos. Martinyi 3 óra.
5. Német ny. Verstan. Költemények. Dolgozatok. Kk. Dr. Henrich „Verslehre.“ Kürtössy 2 óra.
6. Történelem. Ó-kor. Kk. Szilágyi. Martinyi 3 óra.

7. Számtan. Betüszámtan. Miveletek egész számokkal, közönséges, tizedes, láncztörtekkel. Viszonyok, arányok, hármas szabály, arányos osztás. Kk. Mocznik-Arenstein. Kürtössy tanár az első f. é. 4 óra.
8. Mértan. Egyenes vonalu idomok, azok egybevágása, hasonlósága, területe, kör Kk. Mocznik-Arenstein. Kürtössy a második félév 4 óra.
9. Ásványtan az első f. é. Dorner szerint. 2 óra. Vegytan, fémek és szerves vegytan a második f. é. Dékány szerint. Palánszky tanár 2 óra.
10. Ének; 11. Testgyakorlat mint a fennebbi osztályokban.

V.

Tanszerek szaporitása.

Adományok.

Az iskolai alapból ilyes czimen alig adathatott ki némi csekély összeg, mert miként a bevezetés mutatja iskolai alapunk ez évben nem volt oly kedvező pénzviszonyok között, hogy ezen czélra nagyobb áldozatokat tehetett volna.

Jött azonban 99 frt 60 krnyi tetemes összegü adomány, melyet a városi t. főkapitány és illetőleg iskolai felügyelő ur juttatott iskoláinknak Ebből lett megszerezve: „A tanügy“ folyóirat 3 évi folyama; „Századok.“ „Budapesti szemle.“ „Természettudományi Közlöny.“ 3 évi folyama; A természettudományi társulat kiadmányai, a „Globus.“ „Buch der Erfindungen“ 55-dik szállitmánytól kezdve végig, néhai Weisz tanár hagyatékából megvásároltattak, az ó-kori történelem tanitásához szükségelt térképek, továbbá „Cornelius“ „Phedrus“ magyar forditása és magyarázata, „Csillagászati földrajz“ Hunfalvytól.

Adományképen jött továbbá:

Kiepert nagy Atlasza 70 db. térképből álló a mely néhai Weisz tanár hagyatékából megszereztetett intézetünk részére, a Cassino egylet- lelkes tagjai között Martinyi tanár társunk által összegyüjtött kegyadományokból. T. Kerekréty Miklós ur szives-kedett ajándékozni a „Buch der Erfindungen“ első 54 szállitmányát.

T. cz. Lengyel József helybeli asztalos mester ur szives volt 10 frtot meghaladó munkadijat elengedni.

T. Dr. Baruch Mór urtól kövületeket kaptunk adományképen.

T. Teutelbaum lovag ur sziveskedett részben folyó, szép értéket képviselő, részint régi pénzeket adományozni összesen 56 db. I. Schrolt őrnagy ur 1 dbot.

T Dr. Flegmann Miksa ur nagyszerüen fizette a tandijat, mennyiben 20 frtnyi tandij illetékén felül 80 forintos kegyadományban részeltette intézetünket.

Palánszky Sámuel tanárkodása ideje alatt összeszedett gyüjteményeit, nevezetesen nagy üvegben, s szeszben édes vizi teknőczöt (Emys europai) 10 keret rovar és lepke gyüjteményt, nagy növény gyüjteményét s ásványait adományozta intézetünknek.

Kovács Sándor ügyvéd ur egy darab fris lávát adományozott, melyet a Vesuv kis töböréből hozott és egy darab kénes kérgedéket, melyet a Solfatárából hozott.

T. Nikelszky Mátyás egyházi felügyelő ur adományozott egy emlékérmet, mely a reformatio három százados évfordulójának emlékéül veretett.

Mindezen kegyes adományozásokért fogadják az illetők az iskolai hatóság hálás köszönetét.

VI.

Ösztöndijak, fillér-egylet.

Mayer Emil, Hajnalffy János egész évi, Szécsi Lajos, Kovács Kálmán, Noszák Pál, Csernák Sámuel, Petrisin János, Sugár Ignácz, félévi tandij elengedésben részesittettek az iskolai tanács által.

Az ösztöndijakat illetőleg a t. egyház tanács akként intézkedett, hogy a tápintézeti alapitványból 40 frtot utalványozott olyatén képen kiosztandót, miszerint az elemi legfelső fiuosztályból a gymnasiumba átlépő 4 szegény, de szorgalmas fiu kapjon fejenként 5 frtot, a felmaradandó 20 frt pedig a gymnasiumba járó szegény, de szorgalmas 4 fiunak adassék ki 5 frtjával.

A néhai Szekeres János által gymnasialis stipendiumokra tett alapitvány kamatai ez évben 46 frt 37 krban tétettek folyóvá, s

az összeg a gymnasiumban legszorgalmasabb tanulók között kiosztatott.

Nt. főesperes Bartholomaeidesz János ur a legjobb két rajzoló kitüntetésére 2 db egy forintos tallért adományozott. Kapja : Oláh és Szécsy.

A fillér egylet ez évben is fenállott, a krajczáronkénti gyüjtés az I. osztályban 8 frt 08 krt, a II. osztályban — frt — kr. a III. osztályban 4 frt 74 krt, a IV. osztályban — frt — kr. az V. osztályban 10 frt — krt s igy összesen — frt — kr. eredményezett, mely összegből az V-dik osztálybeli gyüjtés eredménye a gyüjtő ifjuság akarata és elhatározásához képest 4 frtban az evg. egyetemes egyházi gyámintézetnek, adományoztatott, 6 frt pedig a Petőfi házra küldetett be.

A többi osztályok gyüjteménye takarékpénztárba helyeztetett el, a jövő tanév netaláni gyüjtésével megnagyobbitva tágasabb körben lehetend azt felhasználni.

VII.

Tanórák táblás átnézete.

	Vallás	Latin	Hellen	Magyar	Német	Történet földrajz	Mennyiségt.	Természettudomány	Irás	Rajz	Ének	Testgyakrl	Összes órák sz. hetenk.
I. osztályban	2	5	—	3	2	2	4	2	1	1	2	2	26
II. osztályban	2	5	—	3	2	3	4	2	—	1	2	2	26
III. osztályban	2	5	—	3	2	3	4	3	—	2	2	2	28
IV. osztályban	2	5	—	3	2	3	4	4	—	2	2	2	29
V. osztályban	2	5	4	3	2	3	4	2	—	—	2	2	29

VIII.

A tanulók táblás átnézete osztály, vallás, kor és lakhely szerint.

	Ág. ev.	Reform	R. cath	G. cath	Mózes val	9	10	11	12	13	14	15	16	Átlagos kor	Nyiregyházi	Idegen	Az osztály lét száma
						éves											
I. osztály	25	10	4	2	11	—	3	13	19	14	3	–		$10^{2}/_{5}$	39	13	52
II. osztály	12	5	4	2	11	—	—	1	10	16	7	—	—	$13^{1}/_{3}$	27	7	34
III. osztály	9	5	2	—	5	–	—	—	–	5	12	4	—	14	19	2	21
IV. osztály	8	1	4	–	10	–		—	-	1	9	12	1	$14^{1}/_{2}$	22	1	23
V. osztály	6	—	—	-	4	–	–	–	–	—	1	5	4	15	8	2	10
	60	21	14	4	41	—	3	14	29	36	31	21	5		115	25	140

A tanulók névsora és szülöhelye.

I. Osztály.

1. Benkő Sámuel Kopócs-Apáti Szabolcs.
2. Czincz Jenő H.-Böszörmény.
3. Csernák Dezső Nyiregyháza.
4. Elek István Simapuszta (Nyiregyháza.)
5. Erdey Kálmán Nyiregyháza.
6. Fábry Béla Nyiregyháza.
7. Fábry Károly Nyiregyháza.
8. Fekete Miklós Kálló-Semjény Szabolcs.
9. Figeczky Lajos Nyiregyháza.
10. Fischer Miksa Tata Komárom.
11. Goldstein Miklós Nagy-Kálló Szabolcs.
12. Grenerczy Gyula Nyiregyháza.

13. Groák Sándor Nyiregyháza.
14. Gyuris István Nyiregyháza.
15. Hoffmann Mór Nyiregyháza.
16. Hibján Gyula Nyiregyháza.
17. Ibrányi Mihály Nyiregyháza.
18. Imre László Nádudvar Szabolcs.
19. Jóna Elek Oros Szabolcs.
20. Jung Armin Nyiregyháza.
21. Kacska János Nyiregyháza.
22. Kálnay András Szántó-Abauj.
23. Király László Nyiregyháza.
24. Klein Jenő Nyiregyháza.
25. Klein Zsiga Nyiregyháza.
26. Kovács András Nyiregyháza.
27. Kovács Gábor Téglás Szabolcs.
28. Kovács Sándor Nyiregyháza.
29. Mayer Emil Béla Szepes.
30. Martinyi István Nyiregyháza.
31. Mezey János Nyiregyháza.
32. Mikecz Sándor Kemecse.
33. Morgenstern Antal Tisza-Lök Szabolcs.
34. Mráz Gyula Nyiregyháza
35. Nádassy Emil Nyiregyháza.
36. Nádassy Kálmán Nyiregyháza.
37. Nádassy Mátyás Nyiregyháza.
38. Oláh Ferencz Ujfehértó Szabolcs.
39. Palánszky Miklós Nyiregyháza.
40. Polacsek Samu Tálya Zemplén.
41. Polák Lajos Nyiregyháza
42. Puchy Pál Nyiregyháza.
43. Raksányi Sándor Királytelek Szabolcs.
44. Reichman Dezső Nyiregyháza.
45. Sáry Sándor Nyiregyháza.
46. Somogyi Gyula Apagy Szabolcs.
47. Steiner Imre Késmark Szepes.
48. Szabó János Nyiregyháza.
49. Szeszich Béla Nyiregyháza.
50. Szokolay Lajos Nyiregyháza.

51. Szőlősy Lajos Kék Szabolcs.
52. Sztarkevics Adolf Nyiregyháza.

Kimaradt:

Janovicz Lajos Nyiregyháza.

II. Osztály.

1. Barna Gusztáv Oros Szabolcs.
2. Benczur Dénes Nyiregyháza.
3. Czeiger Jenő Nyiregyháza.
4. Englender Ignácz Nyiregyháza.
5. Erdei Lajos Nyiregyháza.
6. Fazekas Ferencz N.-Falu Szabolcs.
7. Feuerlicht Salamon Tálya Zemplén.
8. Fisch Jenő N.-Kálló Szabolcs.
9. Führer Miksa Lagmacz Zemplén.
10. Grünberger Ignácz Nyiregyháza.
11. Guttmann József Tálya Zemplén.
12. Hartstein Pál N.-Kálló Szabolcs.
13. Hoffmann Emil Nyiregyháza.
14. Hönsch Miklós Nyiregyháza.
15. Huppert Jakab Ujhely Zemplén.
16. Jánószki László Nyiregyháza.
17. Jánószky Pál Nyiregyháza.
18. Jóna Géza Oros Szabolcs.
19. Kállay Ernő K.-Semjén Szabolcs.
20. Kiss Imre Ujfehértó Szabolcs.
21. Kohut János Nyiregyháza.
22. Kovács Kálmán Nyiregyháza.
23. Kreiszler Ignácz Krakkó Galiczia.
24. Kürtössy Gyula Selmecz Honth.
25. Major István Nyiregyháza.
26. Nádassy Dezső Nyiregyháza.
27. Nikelszky János Storsz Szepes.
28. Papp László Kék Szabolcs.
29. Petrisin János N.-Várad Bihar.
30. Riszdorfer János Nyiregyháza.
31. Szabó Sándor Dombrád Szabolcs.

ORSZÁGOS PEDAGÓGIAI KÖNYVTÁR ÉS MÚZEUM

32. Sexty Ödön Bártfa Sáros.
33. Sziklássy Géza Tarczal Zemplén.
34. Tompos István Nyiregyháza.

Kimaradtak.

Fisch Áron N.-Kálló Szabolcs.
Incze György Brassó Erdély.
Király Ferencz Nyiregyháza.

III. Osztály.

1. Barzó Pál Nyiregyháza.
2. Bloch Ignácz Sényő Szabolcs.
3. Hajnalfy János Nyiregyháza.
4. Hornyák Győző Miskolcz Borsod.
5. Hurai Samu Nyiregyháza.
6. Jóna László Oros Szabolcs
7. Kovács Kálmán Nyiregyháza.
8. Kralovánszky Gyula Hadház Hajduker.
9. Kriston Gábor Kemecse Szabolcs.
10. Lengyel Gyula Mád Zemplén.
11. Löffler Samu N.-Kálló Szabolcs.
12. Merle Ákos Nyiregyháza.
13. Nemes Imre Bogdány Szabolcs.
14. Noszák Pál Nyiregyháza.
15. Ondrej Samu Nyiregyháza.
16. Schack Lajos Nyiregyháza.
17. Simko András Nyiregyháza.
18. Sugár Ignácz Miskolcz Borsod.
19. Szécsi Lajos Nyiregyháza.
20. Tregjár Ernő Nyiregyháza.
21. Ziger Sándor Nyiregyháza.

IV. Osztály.

1. Báthy Kálmán Nyiregyháza.
2. Bencs Pál Nyiregyháza.
3. Csernyák Samu Nyiregyháza.
4. Feder Herman Nyiregyháza.
5. Fridlieber Ignácz Nyiregyháza

6. Gansl Albert Ipolyság Hont.
7. Haas Ignácz.
8. Hartstein Sándor N.-Kálló Szabolcs
9. Istvánffy Lajos Nyiregyháza.
10. Istvánffy Miklós Nyiregyháza.
11. Jung Lajos Munkács Beregh.
12. Karlovszky Géza.
13. Klein Ignácz Nyiregyháza.
14. Meskó Károly Nyiregyháza.
15. Mráz János Nyiregyháza.
16. Mráz Kálmán Nyiregyháza.
17. Oláh Ignácz Nyiregyháza.
18. Orbán Károly Nyiregyháza.
19. Reichmann Zsiga Nyiregyháza.
20. Rosenberg Sándor N.-Kálló Szabolcs.
21. Szakács Lajos Nyiregyháza.
22. Tompos Endre Nyiregyháza.
23. Weiler Ferencz Nyiregyháza.

V. Osztály.

1. Bencs János Nyiregyháza.
2. Flegmann Berti Nyiregyháza.
3. Grósz Ignácz Tolcsva Zemplén.
4. Hudák Lajos Nyiregyháza.
5. Homolyai Gyula Nyiregyháza.
6. Kellner Károly.
7. Klein János Apagy Szabolcs.
8. Kralovánszky László Nyiregyháza.
9. Nikelszky Jenő Nyiregyháza.
10. Trajtler István Rimaszombat Gömör.

X.

Vizsgák.

Junius hó 19-től 24-ig szigorlatok az osztályok saját termeikben. Junius hó 25-én délelőtt 8 órától az I. és II. délután 2 órától a III., IV. és V. osztály nyilvános közvizsgája a templomban.

E 1.115

XI.

Figyelmeztetés a jövő évre.

A tandijakat illetőleg a t. Iskolai hatóság f. é. junius hó 16-án tartott ülésében elhatározta, miszerint:

a) Az V-dik osztályban vallás különbség nélkül a tandij 40 forint leend.

b) Az alsóbb 4 osztályban a helybeli ág. evg. tanulók tandija 10 frt, az idegenek és helybeli más vallás felekezetüek tandija pedig 20 frt leend; mig a helybeli vegyes házasságból származottak 15 frtot fizetendenek.

Jövő tanévre a beiratások napja september 1-seje, javitó és felvételi vizsgák september 2-án — 3-án pedig az előadások veszik kezdetöket.

Igazgató lesz Kovács János tanár.

ORSZÁGOS PEDAGÓGIAI KÖNYVTÁR ÉS MÚZEUM